

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Хімічний факультет**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи



Наталія УСЕНКО

30 » 06 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З
ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**

для здобувачів освіти

галузь знань	10 Природничі науки
спеціальність	102 Хімія
освітній рівень	Магістр
освітня програма	Хімія
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3,0
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: професор, Вретік Людмила Олександрівна
доцент, Комар Олена Вікторівна,
доцент, Котенко Микола Віталійович

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.

КИЇВ - 2022


Розробники: Вретік Людмила Олександрівна, д.х.н., доцент, професор, кафедра хімії високомолекулярних сполук, хімічний факультет;

Комар Олена Вікторівна, к.ф.н., доцент кафедри філософії та методології науки, філософський факультет;

Котенко Микола Віталійович, к.ю.н, доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права, Навчально-науковий інститут права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри хімії високомолекулярних сполук

 Ірина САВЧЕНКО
Протокол № 17 від «1» червня 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією хімічного факультету

Протокол № 7 від «29» червня 2022 року

Голова науково-методичної комісії  Олександр РОЇК

« 30 » червня 2022 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри філософії та методології науки

 Ірина ДОБРОНРАВОВА

Протокол № 11 від «20» 05 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету


Протокол № 12 від «27» травня 2022 року

Голова науково-методичної комісії  Ірина МАСЛІКОВА

« 27 » 05 2022 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права

 Анатолій КОДИНЕЦЬ

Протокол № 9 від 13 травня 2022 року

Схвалена науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту права

Протокол № 8 від 27 травня 2022 року

Голова науково-методичної комісії ННІ права  Тарас ДІДИЧ

« 27 » 05 2022 року

1. Мета дисципліни – надати здобувачам освіти знання та вміння, що створюють необхідне методологічне та організаційне підґрунтя для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни: знати основи фахових дисциплін освітньої програми «хімія».

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є обов'язковою дисципліною, що забезпечує отримання загальних компетентностей випускниками Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів. Першим модулем є «Методологія наукових досліджень», викладання якого забезпечується викладачами кафедри філософії та методології науки філософського факультету.

Другим модулем є «Загальна організація наукових досліджень», викладання якого забезпечується викладачами хімічного факультету. Здобувачів освіти ознайомлюють із системою організації науково-пізнавальної діяльності, наукою як соціальним інститутом, системою підготовки й атестації наукових кадрів в контексті переходу до регулювання наукової діяльності відповідно до чинного Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (від 26.11.2015).

Висвітлюється формулювання наукової проблеми, визначення актуальності, мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження: пошук наукової інформації, проблема інтерпретації даних, джерела вторинної наукової інформації, загальнонаукові методи опрацювання інформації, правила оформлення та посилання на наукові джерела. Розглядається презентація результатів дослідження. Вивчаються види кваліфікаційних робіт, методика їх підготовки, оформлення та захисту. Формулюється проблема підвищення ефективності наукової діяльності та різноманіття підходів до її розв'язання, рефлексія над власним дослідницьким досвідом, окреслюється специфіка організації наукових досліджень в окремих галузях науки. Особлива увагу приділяється питанню академічної чесності при проведенні наукових досліджень та публікації їх результатів.

Третім модулем є «Основи інтелектуальної власності», викладання якого забезпечується викладачами інституту права. Здобувачів освіти ознайомлюють із загальними поняттями права інтелектуальної власності, системою права інтелектуальної власності та способами набуття прав на об'єкти права інтелектуальної власності, відповідно до чинного законодавства.

4. Завдання (навчальні цілі): - ознайомити здобувачам освіти із сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень;

- сформулювати уявлення щодо принципів організації галузевої науки (хімія);

- сформулювати цілісне уявлення про науково-дослідницький процес;

- сформулювати уявлення щодо основ інтелектуальної власності;

- забезпечити засвоєння навичок формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження;

- вдосконалити вміння пошуку, добору й опрацювання наукової інформації, точного формулювання мети, задач і висновків дослідження;

Навчальна дисципліна спрямована на досягнення наступних загальних та спеціальних(фахових) компетентностей: ЗК1, ЗК3, ЗК7, ЗК10, ЗК14, ЗК15, ЗК16 та ФК2, ФК4, ФК6, ФК7, ФК8.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результати навчання (1 – знати; 2 – уміти; 3 – комунікація 4- автономність та відповідальність)	Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
--	--	------------------------------	---

1.1. Знати визначення наукової діяльності, зміст термінів «науково-технічна діяльність», «науково-педагогічна діяльність», «науково-організаційна діяльність», «фундаментальні та прикладні наукові дослідження». Знати принципи організації науки в Україні та інших країнах світу.	лекції, семінарські, самостійні	Контрольна робота; усна доповідь з презентацією; перевірка завдань самостійної роботи	5
1.2. Основні принципи організації науково-дослідного процесу в природничих науках. Знати специфіку організації хімічного наукового дослідження.	лекції, семінарські, самостійні	Контрольна робота; усна доповідь з презентацією; перевірка завдань самостійної роботи	25
1.3. Знати специфіку підготовки кваліфікаційних наукових робіт із спеціальності «хімія», методика та оформлення наукових публікацій. Знати специфіку хімічної наукової та методологічної культури.	лекції, семінарські, самостійні	Контрольна робота; усна доповідь з презентацією; перевірка завдань самостійної роботи	10
2.1. Розрізняти статуси вченого, молодого вченого, наукового працівника, науково-педагогічного працівника. Розрізняти наукову роботу та науковий результат та способи його фіксації на носіях наукової інформації у формі звіту, наукової праці, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття.	семінарські, самостійні	усна доповідь з презентацією; перевірка завдань самостійної роботи	10
2.2. Розрізняти права та обов'язки вчених як основних суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності та наукових працівників. Розрізняти основні форми підготовки наукових кадрів.	семінарські, самостійні	усна доповідь з презентацією; перевірка завдань самостійної роботи	10
2.3. Розрізняти теоретичні, емпіричні і практичні завдання дослідження. Об'єкт і предмет наукового дослідження, теоретичний та практичний стан проблеми. мету, завдання, засоби дослідження.	семінарські, самостійні	усна доповідь з презентацією; перевірка завдань самостійної роботи	10
3.1. Здатність використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології при спілкуванні, а також для збору, аналізу, обробки, інтерпретації інформації у галузі хімії	лекції, семінарські, самостійні	Контрольна робота; усна доповідь з презентацією; перевірка завдань самостійної роботи	10
3.2. Здатність виконувати передбачені навчальною програмою завдання та операції у співпраці з іншими виконавцями	семінарські, самостійні	перевірка завдань самостійної роботи	5

4.1. Здатність працювати автономно	семінарські, самостійні	перевірка завдань самостійної роботи	5
4.2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	семінарські, самостійні	усна доповідь з презентацією; перевірка завдань самостійної роботи	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання:

Результати навчання дисципліни	Програмні результати навчання												
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2			
P6. Знати методологію та організацію наукового дослідження	+	+	+	+	+								
P7. Вільно спілкуватися англійською та (за можливості) іншою іноземною мовою з професійних питань, усно і письмово презентувати результати досліджень з хімії іноземною мовою, брати участь в обговоренні проблем хімії								+	+				+
P8. Вміти ясно і однозначно донести результати власного дослідження до фахової аудиторії та/або нефаківців			+	+									
P13. Аналізувати наукові проблеми та пропонувати їх вирішення на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові, які можна дослідити окремо								+	+				+
P15. Володіти загальною методологією здійснення наукового дослідження	+	+	+	+	+	+							

7. Схема формування оцінки

7.1. Форми оцінювання здобувачів освіти:

Семестрове оцінювання:

Максимальна/мінімальна кількість балів, які можуть бути отримані здобувачем освіти: **80 балів /48 балів**, а саме:

1. Контрольні роботи №1 РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.3, РН 3.1 – **15/9 балів**.
2. Контрольні роботи №2 РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.3, РН 3.1 – **15/9 балів**.
3. Контрольні роботи №3 РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.3, РН 3.1 – **15/9 балів**.
4. Усна доповідь з презентацією: РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.3, РН 3.1, РН4.2– **15/9 балів**.
5. Завдання самостійної роботи: : РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.3, РН 3.2, РН4.1– **20/12 балів**.

Підсумкове оцінювання (у формі заліку):

Максимальна/мінімальна кількість балів, які можуть бути отримані здобувачем освіти: **20 балів /12 балів**.

Результати навчання які будуть оцінюватись: РН 1.1-1.3, РН 2.1-2.3, РН 3.1-3.2, РН4.1-4.2

Форма проведення: письмова робота.

Види завдань: тестові запитання на 20 балів.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за залік не може бути меншою 12 балів.

Здобувач освіти допускається до заліку, якщо протягом семестру він:
набрав не менше, ніж **48 балів**, написав контрольні роботи, зробив усну доповідь з презентацією, виконав і вчасно здав завдання самостійної роботи.

7.2. Організація оцінювання:

Терміни проведення оцінювання:

Контрольна робота №1: не раніше **3 тижня** семестру;

Контрольна робота №2: не раніше **6 тижня** семестру;

Контрольна робота №3: не раніше **9 тижня** семестру;

Усна доповідь з презентацією виконується протягом семестру, але не пізніше, ніж за **2 тижні** перед його закінчення;

Оцінювання самостійної роботи: впродовж семестру.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень / Marks
зараховано	60-100
не зараховано	0-59

8. Структура навчальної дисципліни.

Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінарські заняття	С/Р
<i>Методологія наукових досліджень.</i>				
1	Наука як дослідження. Методи, методологія, методологічні моделі наукового дослідження.	2	2	8
2	Множина методологічних систем. Актуальні методологічні тенденції новітньої науки.	2	2	10
<i>Загальна організація наукових досліджень</i>				
3	Системи організації наукової діяльності.	2	2	8
4	Базова модель та специфіка хімічного наукового дослідження. Уявлення про наукометрію.	2	2	10
5	Наукова та методологічна культура як чинник підвищення якості наукової діяльності.	2	2	8
<i>Основи інтелектуальної власності</i>				
6	Поняття інтелектуальної, творчої діяльності, її значення та роль у розвитку суспільства. Система права інтелектуальної власності.	2	2	8
7	Основи охорони прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.	2	2	8
	УСЬОГО	14	14	60

Загальний обсяг **90 год.**, у тому числі:

Лекцій – **14 год.**

Семінарських занять – **14 год.**

Самостійна робота - **60 год.**

Консультації – **2 год**

9. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Крушельницька О.В. “Методологія та організація наукового дослідження” Навчальний посібник- К. “Кондор”, 2006.- 206 с.
2. “Основи методології та організації наукових досліджень” під ред. А.Є. Конверського, навчальний посібник.- К. “Центр учбової літератури”, 2010- 349 с.
3. Пілюшенко В.А., Шкрабан І.В.,Славенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч.посібник. К.: «Лібра», 2004.
4. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2011. – 295 с.
5. Добронравова І. С., Білоус Т. М., Комар О. В. Новітня філософія науки. – К., 2009. <http://www.philsci.univ.kiev.ua>
6. Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. Філософія та методологія науки. Підручник. Київ: «Київський університет», 2008. <http://www.philsci.univ.kiev.ua>
7. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів і ад’юнктів. – К.: ВПЦ "Київський університет", - 2010.
8. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
9. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / О.П.Орлюк (кер. авт. кол.), А.О. Кодинець, Ю.В. Носік та ін.; за ред. О.П. Орлюк. – К.: Інтерсервіс, 2016. – 382 с.
10. Право інтелектуальної власності. Академічний курс : Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. – К. : Концерн Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – 696 с.
11. Право інтелектуальної власності : підруч. / О. І. Харитоновна [та ін.] ; за заг. ред. О. І. Харитоновної. - Київ : Юрінком Інтер, 2016. - 540 с.

Додаткові:

1. Garfield E. Citation indexes for sciences: a new dimension in documentation through association of ideas. Science 1955;133:108-11
2. Social Media for Academics: A Practical Guide (Chandos Publishing Social Media Series) 1st Edition. by Diane Rasmussen Neal (Editor) ISBN-13: 978-1843346814. ISBN-10: 1843346818.
3. Добронравова І.С. Практична філософія науки. – Суми : Університетська книга, 2017.
4. Кун Т. Структура наукових революцій. –М.,1975.
5. Лакатос І. Фальсифікація і методологія науково-дослідницьких програм. – М.,1995.
6. Латур, Б. [Дайте мне лабораторию, и я переверну мир](#) // [Логос](#). — 2002. — № 5-6 (35) — С. 211—242.
7. Степин В.С. Теоретическое знание. М., 2000.
8. Хакинг Я. Представление и вмешательство. Введение в философию естественных наук. - М.: Логос 1998.
9. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування : монографія / кол. авторів; за заг. ред. д.ю.н. Орлюк О. П. – К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2009. – 242 с.
10. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії і практики: Зб. наук. статей / За ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. – 424 с.
11. Договір про патентну кооперацію 1970 року URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/895_001

12. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 року URL:
http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_123

Інтернет ресурси:

1. Інформаційний ресурс науково-дослідної частини КНУ - <http://science.univ.kiev.ua>
2. Інформаційний ресурс науково-консультаційного центру КНУ - <http://scc.univ.kiev.ua>
3. Бюлетень науково-дослідної частини КНУ - <http://science.univ.kiev.ua/byuleten/>
4. Інформаційний ресурс вільного доступу до патентних документів-
<http://worldwide.espacenet.com>
5. Інформаційний ресурс Scopus- www.elsevier.com/scopus
6. Інформаційний ресурс Web of Science - <https://mjl.clarivate.com/home>;
<http://library.oneu.edu.ua/files/web-of-science-instruction.pdf>